

Aarhus, 3. marts 2022

Hørings svar til forslag til lokalplan nr. 1163 - Udvidelse af Aarhus Havn

Det er med stor interesse, at Erhverv Aarhus har læst Forslag til lokalplan nr. 1163 – Udvidelse af Aarhus Havn. Som erhvervsorganisation arbejder Erhverv Aarhus for at sikre optimale betingelser for byens virksomheder, så de også fremadrettet får mulighed for at udvikle deres forretning og dermed skabe vækst og arbejdspladser til gavn for Aarhus Kommune og hele Danmark. Et vigtigt element herfor er, at de infrastrukturelle rammer er på plads. Dette er en forudsætning, hvis erhvervslivets mulighed for udvikling og vækst ikke skal stagneres grundet manglende vilje til løbende at udvikle eksisterende og nye erhvervsområder.

På den baggrund mener vi, at det er nødvendigt med en udvidelse af Aarhus Havn – Danmarks største erhvervshavn – der udgør et centralt infrastrukturelt knudepunkt for Danmark. Dette vil være en forudsætning for, at erhvervslivet i Aarhus såvel som hele landets import/eksport også fremadrettet kan udvikle sig positivt.

Et erhvervsområde med såvel lokal som regional og national betydning

Med en markedsandel på 65% af al containergods og som den største offentlige danske bulkhavn er Aarhus Havn, med sin centrale placering midt i landet, et af Danmarks absolut vigtigste erhvervsområder – et forhold, som i lyset af, at containeromsætningen på Aarhus Havn de seneste fem år er steget med 58%, også må forventes at fortsætte fremadrettet. Havnen spiller dermed en væsentlig infrastrukturel rolle i forhold til Aarhusregionens og hele Danmarks forbindelse til og mulighed for at handle med resten af verden. Denne rolle er kun blevet yderligere skærpet i forbindelse med, at det grønlandske rederi, Royal Arctic Line, rykker samtlige af sine godsaktiviteter til Aarhus i løbet af 2022, hvormed Aarhus Havn bliver basishavn for al søtransport af gods til og fra Grønland. Dermed understreges og udvides havnens position også som et markant transitpunkt for søtransporten i Nordatlanten og i Østersøen. Ud over at være af stor logistisk betydning for dansk import/eksport er havnen også hjemsted for en række virksomheder med havnerelaterede aktiviteter. Allerede nu bidrager disse direkte og indirekte med ca. 10.000 arbejdspladser og en årlig værditilvækst på godt 6. mia. kr. Hvis dette positive bidrag til byens og hele landets økonomi og beskæftigelse også fremadrettet skal opretholdes og udvikles, er en udvidelse af havnen nødvendig.

I forlængelse af den samfundsøkonomiske og beskæftigelsesmæssige gevinst udgør havnen også en infrastrukturel nøglerolle for Aarhusregionen og Danmark og er dermed et væsentligt aktiv til gavn for hele landets sammenhængskraft og balance. Denne position blev kun yderligere aktualiseret efter Molslinjen i efteråret 2020 flyttede til en ny terminal på Aarhus Havn. Herfra fragtes årligt ca. 1,4 mio. personbiler og ca. 3. mio. passagerer mellem Jylland og Sjælland. Det infrastrukturelle pres vil efter al sandsynlighed kun tiltage yderligere i takt med, at befolkningstallet og antallet af virksomheder i Aarhusregionen forventes at vokse de kommende år. Ligeledes har den vedtagne etablering af Marselistunnellen samt udvidelsen af E45 Østjyske Motorvej fra 4 til 6 spor mellem Vejle og Aarhus N muliggjort en integreret logistikløsning til og fra Aarhus Havn, så Aarhus Havn har den nødvendige kapacitet til at håndtere den stigende gods- og persontransport.

En forudsætning for fortsat vækst og erhvervsudvikling

Allerede nu efterspørges ledige arealer af eksisterende såvel som potentielle kunder til Aarhus Havn med henblik på at udvide og udvikle deres forretningsaktiviteter. Alt for ofte må disse forespørgsler dog afvises grundet mangel på egnede arealer. En udvidelse af Aarhus Havn er dermed en forudsætning, hvis havnens funktion som en velfungerende erhvervsklynge for havnerelaterede virksomheder – med synergieffekter, stordriftsfordele, vækst og arbejdspladser til følge – også fremadrettet skal kunne konkurrere med øvrige havne i såvel resten af landet som i udlandet.

Behovet understreges yderligere ved, at en række danske havne i disse år allerede er undervejs med udvidelser af deres havnearealer. Dette gør sig f.eks. gældende i Aalborg, Esbjerg og Frederikshavn. Også i udlandet

udvides flere af de havne, som Aarhus Havn konkurrerer med – herunder eksempelvis havnene i Gdansk og i Göteborg. For at fastholde og udbygge sin styrkeposition og konkurrenceevne både nationalt, men også internationalt, bliver det nødvendigt at udvide Aarhus Havns' arealer, hvis ikke nuværende eller potentielle kunder skal flytte deres forretningsaktiviteter andetsteds. En udvidelse vil ligeledes også fungere som et vigtigt signal til eksisterende kunder om, at de roligt kan påbegynde forberedelsen af langsigtede strategiske investeringer uden risiko for fremtidige pladsmæssige udfordringer.

De seneste år har flere havnebaserede virksomheder endvidere udvidet deres forretningsaktiviteter, så de ikke udelukkende beskæftiger sig med selve håndteringen af gods. Således indgår hele logistikoperationen – og i visse tilfælde også produktionen – i stigende grad som en del af virksomhedernes samlede aktiviteter. Denne udvikling, hvor nærheden til havnene bliver en forudsætning for virksomhedernes logistiske effektivitet og konkurrenceevne, medfører af naturlige årsager også forøgede arealkrav til de enkelte havne. I lyset heraf vil en udvidelse af Aarhus Havn være en forudsætning for, at Aarhus også fremadrettet vil kunne tiltrække og fastholde havnebaserede virksomheder med vækst og arbejdspladser til følge.

Havnen har allerede afgivet 60 hektar havneareal til gavn for byens udvikling

En af årsagerne til, at Aarhus Havn mangler de nødvendige arealer til at udvide og styrke havnens konkurrenceposition og videre udvikling, er, at havnen de seneste 10 år har afgivet omkring 60 hektar til øvrig bymæssig udvikling. Afgivelsen heraf har muliggjort den store udvikling af De Bynære Havnearealer, som de seneste år er kommet hele byen og byens borgere til gode i form af eksempelvis DOKK1, Navitas og Aarhus Ø. På den baggrund har Aarhus Havn ydet et stort bidrag til muliggørelsen af byens positive udvikling, hvor man er gået med til at arbejde for at flytte havnen væk fra byen og ud i havet – et forhold, som Aarhus Havn naturligvis skal kompenseres for, så havnens udvikling fortsat sikres gennem muligheden for at udvide ud i havet. Vi mener, at hensynet til den fremtidige erhvervsudvikling og beskæftigelsen vejer meget tungt i denne forbindelse, hvorfor vi anser havneudvidelsen som en nødvendighed.

Når det er sagt, så kerer vi os naturligvis også om naturen, klimaet, biodiversiteten og de rekreative elementer for byens borgere, hvorfor vi også gerne ser, at vi sammen finder frem til den bedste fælles løsning for Aarhus Havn – en løsning, der både giver mulighed for den nødvendige vækst, og som samtidigt tager de nødvendige hensyn til såvel naturen som byen. Vi ønsker i den sammenhæng at kvittere for, at Aarhus Havn i planerne for udvidelsen også har indtænkt en række borgerrettede aktiviteter og biodiversitetsområder, som det f.eks. gør sig gældende med BlueLine. Dette vil være med til at åbne havnen op for byens borgere, som vil få adgang til et nyt område med fiske- og udsigtspladser såvel som mulighed for lystsejls, kajaker og robåde i havnebassinet. Samtidig er det vores opfattelse, at man med fordel fremadrettet tilstræber, at virksomheder, der ønsker at etablere sig på Aarhus Havn, som udgangspunkt beskæftiger sig med havnerelaterede aktiviteter og forretningsfunktioner, der bedst udføres ved havet. I forlængelse heraf ser vi også positivt på, at man i planen for udvidelsen af havnen påtænker, at denne forløber i mindre etaper i takt med havnens behov for øget arealmæssig kapacitet. Dette vil være med til at sikre, at havnen i videst mulig grad udvides i overensstemmelse med det konkrete kapacitetsbehov.

Havnen bidrager til at udvikle transportinfrastrukturen i en mere miljøvenlig retning

Ud over de fremhævede samfundsøkonomiske og infrastrukturelle gevinster vil en udvidelse af havnen også bidrage til den fortsatte udvikling af en mere energieffektiv og miljøvenlig godstransport i den østjyske transportinfrastruktur. Dette skyldes, at transport via søvejen udleder mindre CO₂ per ton gods end eksempelvis lastbiler. Hvis ikke Aarhus Havn får mulighed for at udvide, er risikoen, at mange danske virksomheder vil være nødt til at transportere deres gods via Hamborg Havn, for derefter at fragte det med lastbiler til Danmark. Dette er naturligvis ikke en optimal løsning for hverken dansk økonomi, miljøet eller de i forvejen store trængselsproblemer på det danske vejnet.

Konkluderende bemærkninger

Aarhus Havn og Aarhus by har i århundreder fungeret som gensidige forudsætninger for hinandens vækst og udvikling. Betydningen af dette forhold er kun tiltaget de seneste årtier. I dag udgør Aarhus Havn derfor et centralt omdrejningspunkt for Aarhusregionens udvikling og økonomi, ligesom den også visuelt og kulturelt indgår som en integreret del af byens arkitektoniske udtryk og identitet som en markant dansk havneby. På den baggrund har udvidelsen af Aarhus Havn Erhverv Aarhus' fulde opbakning.

Erhverv Aarhus stiller sig naturligvis til rådighed for yderligere kommentarer og samarbejde.

Med venlig hilsen

Jesper Theil

Konstitueret direktør, Erhverv Aarhus

31 53 60 60 / jt@erhvervaarhus.dk

Terje Vammen

Formand, Erhverv Aarhus

29 86 15 15 / tv@silverliningresearch.com

Om Erhverv Aarhus:

Erhverv Aarhus er en uafhængig erhvervsorganisation, der varetager erhvervslivets interesser og arbejder for at forbedre erhvervslivets vilkår. Erhverv Aarhus repræsenterer 550 virksomheder med ca. 100.000 arbejdspladser. Læs mere: www.erhvervaarhus.dk